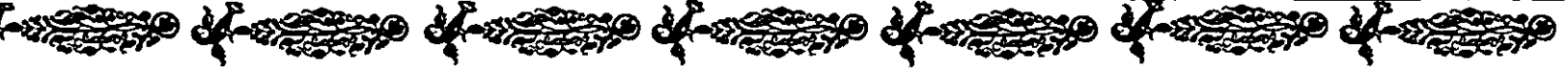

Date Printed: 06/16/2009

JTS Box Number: IFES_78
Tab Number: 2
Document Title: Pitanja & Odgovori
Document Date: 1998
Document Country: Montenegro
Document Language: Serbo-Croatian
IFES ID: CE02744

* 4 F 6 C 0 9 4 5 - 4 E C 4 - 4 B A 4 - 9 F D 9 - F F 9 1 E 7 B 2 C B F D *

Country	<u>MONTENEGRO</u>	
Year	<u>1998</u>	Language <u>SERB Montenegrin</u>
Description	<u>noter information</u>	
	<u>youth</u>	
IFES developed/sponsored?	<u>yes</u>	

Pitanja & Odgovori

Pitanja i Odgovori

Opštinski i parlamentarni izbori u maju 1998.

Pitanje: Koji je dan određen za održavanje izbora?

Odgovor: Izbori se održavaju u nedjelju, 31. maja 1998.

Pitanje: Kakvi su to izbori?

Odgovor: To su izbori za poslanike u Skupštinu republike i za odbornike u skupštine opština u cijeloj Republici. Kad stignete na biračko mjesto, dobićete dva glasačka listića, jedan svijetlo plave boje - za opštinske izbore i jedan bijele boje - za parlamentarne izbore.

Pitanje: Kako se vrši izbor naših odbornika i poslanika?

Odgovor: U oba slučaja, od birača se traži da glasaju za jednu od izbornih lista koje su dostavile političke partije, koalicije i grupe građana. Izborna lista mora da osvoji najmanje 3% glasova u vašoj opštinskoj izornoj jedinici za izbor odbornika i u Republici. kao jedinstvenoj izornoj jedinici, za izbor poslanika da bi dobila pravo da ima svoje predstavnike u skupštini. Mjesta u skupštinama opština i u Skupštini Republike dodjeljuju se po principu proporcionalne zastupljenosti.

Pitanje: Da li ja imam pravo da glasam?

Odgovor: Ako ste građnin Republike Crne Gore, odnosno Savezne Republike Jugoslavije, imate prebivalište u Republici Crnoj Gori najmanje godinu dana prije dana određenog za održavanje izbora, poslovno ste sposobni, imate navršenih 18 godina života na dan izbora i ako je vaše ime upisano u birački spisak, onda imate pravo da glasate. Međutim, to pravo možete iskoristiti samo ako je vaše ime upisano u birački spisak

Pitanje: Kako mogu da provjerim da li je moje ime upisano u birački spisak ili ne?

Odgovor: Ako ste se nedavno preselili, udali ili ako će neko od vaše djece imati navršenih 18 godina života na dan održavanja izbora, treba da provjerite birački spisak da biste bili sigurni da su u njega upisani svi članovi vašeg domaćinstva sa pravom glasa. Čak i ako ste sigurni da ste upisani, nije loše da se uvjerite da je vaše ime zaista na spisku i da su svi vaši podaci ažurirani. Ukoliko nije tako, neće vam se dozvoliti da glasate na dan izbora.

Birački spisak možete provjeriti pozivom na broj 9891 ili 9892, odnosno odlaskom u nadležni organ lokalne samouprave do 10. maja 1998. Poslije 10. maja bez odluke nadležnog suda, ne mogu se vršiti nikakve izmjene u biračkom spisku. Naime, ako propustite ovaj rok, ipak postoji mogućnost da budete uneseni u birački spisak, odnosno da se vaši podaci ažuriraju, ali to se može učiniti samo putem sudskog naloga Vrhovnog suda i samo do 25. maja 1998.

Pitanje: Kakva su moja biračka prava?

Odgovor: Građani Republike Crne Gore koji imaju pravo glasa biraju odbornike i poslanike na osnovu slobodnog, opšteg, jednakog, neposrednog biračkog prava, tajnim glasanjem. Protivzakonito je prisiljavati, odnosno podmićivati nekoga da bi glasao. Takođe, niko od vas ne može tražiti da otkrijete da li ste glasali, odnosno za koga ste glasali. Glasanje treba da obavite lično i tajno, u glasačkim kabinama, iza paravana, odnosno u za to predviđenom prostoru na biračkom mjestu.

Pitanje: Čula sam da je povećan broj biračkih mjesta. Kako ću znati gdje treba da odem na dan održavanja izbora?

Odgovor: Biračka mjesta će biti utvrđena najmanje 15 dana prije dana održavanja izbora. Vaša opštinska izborna komisija će objaviti koja su biračka mjesta formirana u vašoj opštini i kojem od njih vi pripadate. Najkasnije 5 dana pred izbore dobićete obavještenje o izborima u kojem će se nalaziti podaci o datumu i vremenu predviđenom za glasanje, o broju i adresi vašeg biračkog mjesta i o rednom broju pod kojim ste upisani u birački spisak. Međutim, ako iz nekog razloga ne dobijete pomenuto obavještenje, to ne predstavlja smetnju da glasate.

Pitanje: Koje je vrijeme predviđeno za glasanje?

Odgovor: Biračka mjesta će biti otvorena od 7.00 do 20.00 časova.

Pitanje: Moji roditelji su prilično stari. Što ako ne mogu da izađu na biračko mjesto na dan izbora?

Odgovor: Ako je neki član vaše porodice ili ako ste vi sami isuviše stari, bolesni odnosno slabi da bi mogli da dođete na biračko mjesto, ili ako ste na drugi način spriječeni zbog toga što ste invalid ili ste na liječenju u nekoj medicinskoj ustanovi ili kod kuće,

imate pravo da glasate van biračkog mjesta, putem pisma. Da biste mogli da glasate putem pisma, morate podnijeti pismeni zahtjev biračkom odboru najkasnije do 12.00 časova (podne) na dan održavanja izbora. Pismeni zahtjev mora da sadrži dokaz da niste sposobni da dođete na biračko mjesto. Na bazi tog zahtjeva, birački odbor će u vašu kuću poslati dva svoja člana koja će ponijeti sa sobom jedan primjerak zbirne izborne liste, ovjerene glasačke listiće za obje vrste izbora i kovertu u koje se stavljaju popunjeni glasački listići.

Pitanje: Što ako mi je potrebna pomoć?

Odgovor: Zakon je predvidio mogućnost pružanja pomoći onima kojima je potrebna da bi mogli da popune svoje glasačke listiće, posebno slijepim, invalidnim, odnosno nepisanim licima. U tim slučajevima, možete sa sobom povesti drugu osobu koja će da popuni vaš listić onako kako je uputite. Birački odbor će pribilježiti u svojoj evidenciji da vam je pružena pomoć u postupku glasanja.

Pitanje: Što ako moja biračka prava budu povrijeđena?

Odgovor: Kao birač, imate pravo da podnesete prigovor na svaku povredu vaših biračkih prava u toku predizbornog postupka, odnosno na dan održavanja izbora. Prigovor se dostavlja nadležnoj izornoj komisiji, a tužba Vrhovnom sudu, odnosno, Ustavnom sudu Republike Crne Gore. Prigovori se moraju dostaviti u roku od 72 časa od izvršenja prekršaja i moraju biti adekvatno dokumentovani.

Pitanje: Što se dešava ako sud presudi u moju korist?

Odgovor: Postoji stepenast sistem kazni koji se odnosi na kršenje zakona i povredu biračkih prava. Te kazne mogu biti novčane i zatvorske.

Pitanje: Da li se preduzimaju neke specijalne mjere zaštite od izbornih krađa?

Odgovor: Da, primjenjuje se više mjera predostrožnosti kojima je cilj da se osigura nepristrasnost lica uključenih u sprovođenje izbora, nepovredivost vašeg glasa i legitimnost izbornog procesa. Prije svega, izborne komisije i birački odbori formiraju se na višepartijskoj osnovi. Višepartijski sastav je efikasno sredstvo kontrole protiv političke pristrasnosti u okviru organa za sprovođenje izbora.

Biće i posmatrača koji predstavljaju javna udruženja registrovana u Crnoj Gori, međunarodne organizacije i strane zemlje i koji će pratiti predizbornu kampanju, proces glasanja, kao i utvrđivanje i saopštavanje rezultata. njihovo prisustvo je važno sredstvo za odvracanje od izbornih prevara i za otkrivanje prekršaja ukoliko do njih dođe. I sami birači će imati bitnu ulogu. Od vas, kao birača, tražiće se da pokažete dokument identifikacije sa fotografijom, kako biste dokazali svoj identitet. Time se sprječava mogućnost da neko drugi glasa u vaše ime. Kad dobijete glasačke listiće, moraćete, takođe, da se potpišete u knjigu birača. Vaš potpis služi kao potvrda da ste primili glasački listić, ali ni na koji način ne ugrožava tajnost glasanja. Desni kažiprst svake osobe koja glasa biće poprskan specijalnim sprejom da bi se spriječila mogućnost ponovljenog glasanja. Ovaj sprej je golim okom nevidljiv i nije otrovan. Primjenom svih ovih mjera zajedno osigurava se da ishod izbora bude istinit odraz volje svih građana Crne Gore.

Pitanje: Kada će se znati izborni rezultati?

Odgovor: Preliminarni rezultati izbora za odbornike u vašoj opštini utvrdiće se najkasnije u roku od 24 časa od zatvaranja biračkih mjesta. Preliminarni rezultati za izbor poslanika u Republici kao jedinstvenoj izornoj jedinici ustanoviće se najkasnije u roku od 36 časova od zatvaranja izbornih mjesta. Konačni rezultati i za jedne i za druge izbore utvrdiće se tek 108 časova nakon zatvaranja biračkih mjesta. Ovi rokovi omogućavaju da se svi prigovori na radnje izvršene na dan održavanja izbora ispituju i riješe prije objavljivanja konačnih rezultata. Konačni rezultati izbora za vašu opštinsku skupštinu biće objavljeni u "Službenom listu Republike Crne Gore - opštinski propisi", a za Republičku skupštinu u "Službenom listu Republike Crne Gore" u roku od 15 dana od održavanja izbora.

Međunarodna fondacija za izborne sisteme